

Asia: VN/32478/2021

Kaivosveron toteuttamista arvioivan työryhmän arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunnanhallitus 28.6.2022 § 140

Sotkamon kunta toteaa lausuntonaan arvioon kaivosveron toteuttamisesta seuraavaa:

1. Sotkamon kunta näkee parhaana vaihtoehtona rojaltien käytön, sillä silloin kohdentuminen tapahtuu nimenomaan kunnan alueella tapahtuvaan maaperän ja sen uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöön. Kuntien kannalta rojaltien mukana tuleva tasainen korvaus on parempi vaihtoehto kuin veroluonteinen tulo, joka vaihtelee vuosittain ja on vaikeammin ennakoitavissa. On huomioitava myös se, että kaivosten työllistävän vaikutuksen ja niiden tuoman elinvoiman lisäyksen myötä kaivoskunnille aiheutuu kustannuksia vaativia investointeja kaivostoiminnan käynnistyttyä. Kaivostoiminnan seurauksena voi nousta tarpeita alemman tieverkon investointeihin sekä muuhun infrarakentamiseen, lisääntyvää tarvetta päivähoidon ja koulujen palveluille sekä asuntorakentamiselle.

Hallituksen asettama tavoite ottaa "vero" käyttöön vuoden 2023 on selvityksen mukaan mahdollista rojalteihin perustuvana. Muut mallit olisivat todennäköisesti liian monimutkaisia ja raskaita toteuttaa varsinkin, kun suhteutetaan se vuotuisen veron euromääräisestä tavoitteesta.

2. Rojaltien keräämisen aloittamiseen ajankohtaan on kiinnitettävä huomiota. Kaivostoiminnan käynnistyessä voi kestää pitkän aikaa ennen kuin tuotantoprosessi on saatu siihen vaiheeseen, että tuotannosta on tulovirtaa kaivostoimijalle. Rojaltien käytön tulisi alkaa vasta siinä vaiheessa, kun se on toimintojen käynnistymisen ja kaivostoiminnan taloudellisen kannattavuuden osalta järkevää. Rojalit tai kaivosvero eivät saa muodostua esteeksi kannattavalle kaivostoiminnalle, aiheuttaa uusien kaivosinvestointien viivästymistä tai aiheuttaa suunniteltujen kaivosinvestointien peruuntumisia.

3. Koska kaivosveron tavoitteena on korvata luonnonvarojen käyttöä, sillä varmasti myös tavoitellaan vaikutusta siihen, kuinka kaivostoimijat luonnonvarojen käyttöä määrällisesti käyttävät, esimerkiksi louhintamäärät. Tämä ei saa kuitenkaan väärällä tavalla ohjata kaivostoiminnan investointeja eikä aiheuttaa toiminnan vääränlaista supistumista.

4. Mietinnössä on nostettu esille suosiiko kaivosvero tai rojalit liikaa joitain paikkakuntia. On huomioitava, että kaivostoiminnan kaikki vaikutukset, myös negatiiviset kohdistuvat nimenomaan kaivospaikkakuntaan. Lisäksi on huomioitava, että vastaavalla tavalla sijaintikunta saa esimerkiksi verohyödyn alueellaan sijaitsevista voimalaitoksista tai tuulivoimatuotannon kiinteistöveroista. Myös valtionvirastojen tai yliopistojen sijoittaminen tiettyjen kuntien alueelle tuo suoran hyödyn kyseisille kunnille eikä näissäkään tapauksissa "rangaista" kyseistä kuntaa sen saamasta taloudellisesta hyödystä.

Borén Riikka

Sotkamon kunta - Kunnanhallitus 28.6.2022 § 140